

TRĂIASCĂ 23 AUGUST, CEA MAI MARE SĂRBĂTOARE NAȚIONALĂ A POPORULUI ROMÂN

Desen de OCTAV ILIESCU

15 ani de mărețe victorii

Cu un puternic elan patriotic, în care se împletesc bucuria și mândria pentru marile sale cuceriri revoluționare, încrederea nemărginită în viitor, poporul nostru muncitor sărbătorește împlinirea a 15 ani de la memorabila zi de 23 August 1944, ziua eliberării României de sub jugul fascist, Glorioasa zi de 23 August este cea mai mare sărbătoare națională a poporului nostru deoarece ea a însemnat o pată de hotar în istoria sa, începutul unor adânci transformări revoluționare care au dat poporului nostru putința să-și ia soarta în mâinile sale, să cucerească pentru prima dată o adevărată independență națională, să instauraze regimul democratic-popular, să pășească la construirea socialismului.

Insurecția armată de la 23 August 1944, organizată și condusă de partid, insurecție care a avut loc în condițiile ofensivei victorioase a Armatei Sovietice eliberatoare, ale înfringerii zdrobitoare pricinuite de ea trupelor hitleriste, a constituit o strălucită mărturie a etanului revoluționar al poporului nostru. Rezultat nemijlocit al acțiunii politico-militare îndelung pregătită de P.C.R., evenimentele de la 23 August 1944 au fost continuarea luptei eroice duse în mod consecvent de clasa muncitoare, de poporul muncitor sub conducerea comunistilor împotriva regimului burghez-moșieresc și a dictaturii fasciste, pentru apărarea intereselor vitale ale oamenilor muncii, pentru cucerirea libertăților democratice și apărarea independenței naționale a României.

Poporul nostru nutrește față de poporul sovietic și vitezele lui forțe armate cea mai profundă dragoste și recunoștință. Veșnic nepieritoare va fi amintirea eroicilor lui ai poporului sovietic care cu abnegație și generozitate și-au dat viața pentru eliberarea României.

În lumina perspectivei istorice apare cu toată claritatea marea însemnătate a insurecției armate de la 23 August 1944. Insurecția armată a dus la doborârea dictaturii militar-fasciste, la ieșirea țării din războiul hitlerist, la întoarcerea armelor împotriva Germaniei hitleriste. Ostașii români, lupând alături de vitezele armate sovietice eliberatoare, și-au adus contribuția la zdrobirea hitleristilor.

Insurecția armată de la 23 August 1944 a dus la cucerirea independenței naționale a României.

Insurecția armată a marcat începutul revoluției populare, a trezită luptă conștientă milioane de oameni ai muncii. Masele populare cele mai largi ce la oră și sate, în frunte cu clasa muncitoare,

organizată și condusă de partidul comunist, au ridicat steagul luptei pentru lichidarea regimului de exploatare și asuprire a oamenilor muncii. Nici presiunile și amenințările puterilor imperialiste, nici complotiurile și acțiunile teroriste puse la cale de reacțiunea internă, nici greutățile și lipsurile agravate de sabotajul capitalist n-au izbutit să frângă voința de luptă a maselor, conduse de Partidul Comunist. Un puternic ajutor fratresc a primit poporul nostru muncitor din partea U.R.S.S., care a sprijinit relucerea economică a țării și a aparat țara noastră de amestecul imperialiștilor care voiau să-și impună dictatul. Valul luptei revoluționare a poporului muncitor a răsturnat guvernul de majoritate reacționară, Sănătescu și Rădescu, au împiedicat lovitura de stat prin care cercurile reacționare în frunte cu regele, și cu complicitatea puterilor imperialiste, urmăreau restaurarea dictaturii fasciste. În urma urzitelor demonstrații care au avut loc în întreaga țară masele au impus instaurarea la 6 martie 1945 a primului guvern democratic în care clasa muncitoare în frunte cu Partidul Comunist avea rolul conducător.

Întărirea pozițiilor economice și politice ale clasei muncitoare a creat condițiile ca, sub conducerea partidului, clasa muncitoare, sprijinită de țărâna muncitoare, să treacă la răsturnarea monarhiei și proclamarea Republicii Populare Române. Luând în mână toate înfrângerile de stat, clasa muncitoare, mobilizând masele largi populare, a putut trece la construirea societății noi, socialiste.

Toate aceste mari cuceriri care au deschis calea construcției socialiste au fost cu puțință pentru că masele urtașe ale poporului au urmat cu entuziasm și devotament partidul în care au văzut conducătorul lor încercat, au fost cu puțință pentru că partidul, apăsând învătura marxist-leninistă în condițiile țării noastre, a știut să asigure fuziunea alianței dintre clasa muncitoare și țărâna muncitoare sub conducerea clasei muncitoare — puternică forță socială pe care se sprijină toate cuceririle revoluționare ale poporului.

Nici un fel de calomnii ale propagandei imperialiste, nici un fel de încercări de a dsnatara desfășurarea revoluției populare nu pot ascunde faptul că instaurarea noii puteri de stat în țara noastră a fost rezultatul luptei revoluționare a ma-

„Scînteia tineretului”

(Continuare în pag. a 6-a)

Adunări festive

Joi, în numeroase întreprinderi, instituii, unități socialiste ale agriculturii din întreaga țară au continuat să aibă loc adunări consacrate celei de-a XV-a aniversări a eliberării patriei noastre.

La adunarea de la Atelierele C.F.R. „Grivița Roșie”, decorată cu Ordinul „23 August” clasa I-a, a participat un mare număr de ceteriști. Printre ei se aflau participanții la luptele din februarie 1933, muncitori care la chemarea partidului au luptat cu arma în mână pentru victoria insurecției de la 23 August. La adunare a luat cuvîntul tov. Gheorghe Stoica, membru al C.C. al P.M.R.

Tovarășul Dumitru Miron, directorul Atelierelelor, a înfățișat succesele pe care ceteriștii le-au obținut în cîntecul zilei eliberării țării. Colectivul Atelierelelor „Grivița Roșie” a îndeplinit pînă în prezent planul de producție pe luna august la locomotive și vagoane în fața de montaj și probe, și a realizat importante economii.

La adunarea constructorilor de mașini agricole de la Uzinele „Semenătoare” a luat cuvîntul tov. Florian Dănilache, membru al C.C. al P.M.R., prim-secretar al Comitetului orașesc București al P.M.R.

Colectivul acestei puternice unități a industriei construcției de mașini agricole, în întrecerea desfășurată în cîntecul marelui sărbătorii, a îndeplinit înca de la 10 august angajamentele uitate și a dat peste plan 21 de comode de cereale și 12 culegătoare de șilele. Totodată muncitorii de aici — semnatari ai chemării pătrunse de spirit patriotic a celor opt întreprinderi din Capitală privind realizarea de cit mai multe economii în producție — raportează că în numai șapte luni din acest an au dat peste plan economii în valoare de 3.491.000 lei.

În fața a mii de metalurgici

(Continuare în pag. 6-a)

Scînteia tineretului

Organ Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Anul XV, seria II-a, Nr. 3194

6 PAGINI — 20 BANI

Vineri 21 august 1959

Prolețarii din toate țările, uniți-vă!

Generația lui 23 August

Copilaria

Ani, cincisprezece-aveam — și ce povară!
Priveam-nainte: cit a mai rămas?
Priveam în urmă: zări de scrum și pară...
Ne-mpicdicam de moarte la fiecare pas.

Pe cer, în loc de stele, avioane
În pomi n-au rădii mari, ci spinzurați!
Și mama-i spune tații căzul pe front: Ioane,
De ce nu vii, că-s șapte desculți și dezbrăcați?

Dar cine să răspundă și cine să mai vie?
Cu buzele crăpate de sete — ars pămînt —
Copilaria noastră fără copilărie
Se legăna asemeni spinzurăților-n vînt...

Adolescența

Cu ochii mari deschiși, priveam în zori
Ostașii sovietici cîntînd, birurilor...
Cumpăna veri-n August apăcătă
Ne deserta adîncul, găleată cu găleată.
Și noi sorbeam, căuș făcînd din pumni,
Izvoarele acelor încercuiri.

Stele de foc vegheau pe-nalte culmi
Și răsturnate-n apele din ciuturi.
La raza lor ne-au înfiorat privirea
Din spațiu-ngust crescînd nemărginirea.

Ajunși prin lupte aspre și-ndrăznețe,
Sub cerul liber, înfrîngînd abisuri,
Părinții dragi ne-au strîns ca să ne-vețe
Și bucurii, și cîntec și visuri.

I-am ascultat, cu ochii duși departe:
„Nimic să nu uitați, întotdeauna,
Aprîndei flori, pe unde-a fost doar moarte,
Secași din rădăcina mărăguna!”

Ce răsturnări de ceruri! La sîlsprezece ani,
Părea că niciodată, noi toți, n-am fost orfanți,
Părinții, comunistii, ne-au scris în zare țelul
Călfînd adolescența mai tare ca oțelul.

Tineretea

Cuvintele-s platforme de lansare
Imaginilor care-n noi palpită.
Azi visurile toate, suind din zare-n zare,
Superb, pentru vece-s inscrite pe orbită.
Ar fi căzută alt-dată ca bondarii
Din zborul lor țîșnit către lumină,
Lovii de geamul oarelor fruntării,
Sorbii de-aceiași noapte stătută și haină.

Dar anotimpul liber, fecund ca mama Gee,
A smuls din chipul țării paloarea de milenii.
Ne-am logodit cu lumea cea nouă-n clipa-aceia
Și martori buni avurăm Bumbeșlii, Livezeii,
Făcărăm nuntă mare, sub cer, la Hunedoara
Și Bistrița-n ecluze ne-nchina azi orașii.
Ca apa revarsată din albiu primăvara
Avîntul nostru-și mîna sîrpii. Ascultați-ii!

Nici Dumărea bătrînă, nici orga mării-albastre,
Nu pot cuprinde glasul acestei generații.
În pline, în ofețuri sînt cîntecul noastre.
În casele puzderii, cu frunzi bolite-n spații,
Și cîntecul — albe dantele-mbracă chipul
Minerilor ce-adună subpămînteanul soare,
Școlariilor, de-o vreme citi iarba și nisipul,
Ostașilor, cu arma de strajă, la hotare.

În August joacă frunza de aur peste frunte,
În August chihlimbarul podgoriei se coace.
Și zările-atîta de-abastre și afunde,
Că mai înalți par munții, învalții de pace.
Mărită fie ziua aceluî miez de vară,
Slăvit, înaltul soare, Partidul țării mele!
El arpi tineretii îi dă, în slăvi cînd zhoară,
Asemenea rachetei peste-o ocean de stele...

Tinerete fără bătrînețe

Acad. Zaharia Stancu

Cînd, în urmă cu aproape patruzeci de ani, am venit pentru a treia oară la București și m-am statornicit aici, cred că una din primele expresii auzite în cercurile scriitoricești pe care am început să le cercetez, a fost „lupta între generații”. Trebuie să mărturisesc, acum și aici, după atîta trecere de vreme, că mi-au trebuit ani de zile pentru ca, observînd cu atenție diferite domenii de activitate și asistînd la felurite întîmplări, să încep a pricepe despre ce era vorba. M-am întrebant atunci: există o reală luptă între generații? Fără îndoială că există. Se cuvine însă să lămurim ce înseamnă în acel timp a fi tînăr.

La treizeci de ani, avocatul, doctor în drept de la Paris, fiu de avocat, nepot de avocat, și totodată stăpînitor a mii de hectare moștenite, aduse zestre ori dobîndite cu prețului a cine stie cîtor matrapaslecări, nu se mai socotea și nici nu mai era socotit om tînăr. Devenit deputat, trăgea sfori pentru a ajunge cit mai curînd pe un fotoliu ministerial. Ce putea să mai aibă comun un asemenea personaj cu tineretea adevărată a țării?

Fiul de industriaș, de bancher sau de mare comerciant numea „tinerete” cei cîțiva ani de che-furi studențești și de aventuri amoroase consumate prin locurile Parisului, iar la treizeci de ani, era un domn „bine”, un domn „respectabil”, care avea un singur ideal: parvenirea pe plan politic ceea ce, neîntîrziat, ducea la grabnica sporire a averii.

menea făptură cu adevărata tinerete a țării pe care n-o cunoșteam sau pe care cunoșteam sporadic o disprețuindu din adîncul inimii?

La treizeci de ani odosarele burgheziei și ale moșierimii românești, cultivate prin cafenelele și casele de toleranță ale Apusului, se întorceau în țară plini de care experiență, de o experiență pe care poporul nostru a simțit-o din plin și a plătit-o cu riuri de lacrimi și de sînge. Adevărata tinerete a țării, o tinerete fără vîrstă, fără stare civică și uneori fără altă fizionomie decît a cutelor adînc sîpate pe obraze chinuite, îmbrînțite cu mult înainte de vreme, se afla de cealaltă parte a baricadei. Copilul desrăran afla din primii ani ai vieții lui că e sorțit să muncească, să flămînzească, să buchisească cîteva sloua strîmbe pe un abanosor cenușiu, jerpelit, într-o școală cu ferestrele sparte, și mai tirziu, devenit ostaș, să mănince bătaia la cazarmă și să se întorcă acasă, la douăzeci și trei de ani, cu experiența amară a unui oraș dușmănos și străin. De la această vîrstă înainte, tineretea lui era consumată, cu toate că nici înainte anii nu-l aduseseră nici bucurie, nici lumină.

Copilul de muncitor, deșenea de la unsprezece ani ucenic, o-dică un ins fără vîrstă și fără drept în vrea reacție, în afara lacrimilor pricinuite de palmela și pumniți patronilor. Acela era adevărata tinerete a țării.

Ce putea avea comun o ase-

(Continuare în pag. 5-a)

Noi locuințe și construcții social-culturale date în folosință

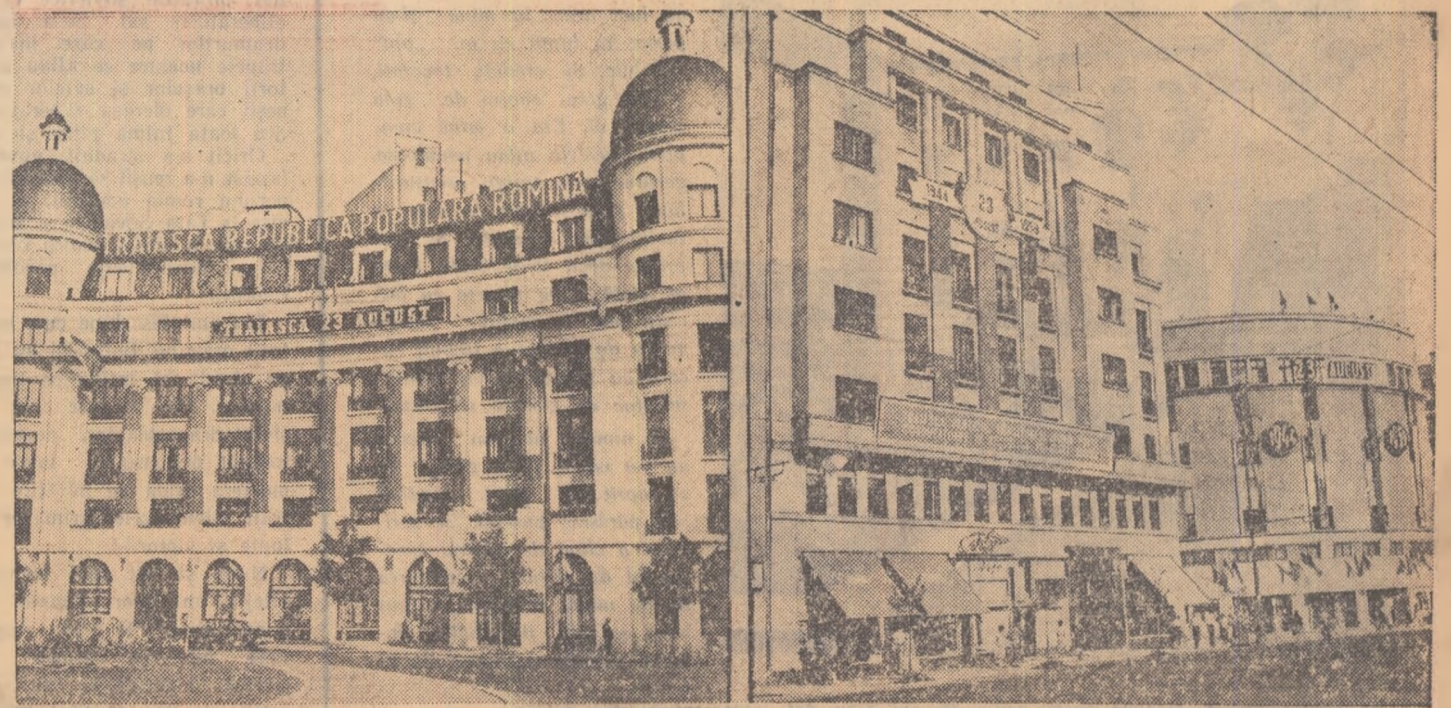
În întreaga țară se dau în folosință în aceste zile numeroase construcții de locuințe și social-culturale terminate în cîntecul celei de a XV-a aniversări a eliberării patriei.

În regiunea Hunedoara numeroase familii de mîneri, siderurgici și alții oameni ai muncii s-au mutat în locuințe noi. Au fost terminate lucrările de construcții la 673 de apartamente, cu 36 de apartamente mai mult decît prevedea angajamentul luat în cîntecul zilei de 23 August.

În regiunea Suceava au fost inaugurate în ultimul timp 32 de noi școli de 4 și 7 ani, iar în 28 de sate și comune țărâni muncitori vor viziona spectacole în ziua de 23 August în noile cîmine culturale.

La Cluj, Turda, Climpia Turzil

(Agerpres)

Capitala se îmbracă în haina de sărbătoare în cîntecul zilei de 23 August,

Să ne amintim...

Prieteni și tovarăși din coloană! Ascultați Pasul vostru opresc-se o clipă, atît cît peste noianul de cîntece și urale, amintirea eroilor va fi în care aripa albă a unei paseri pe dinaintea mîinii voastre.

Să ne amintim de eroii uteciști alături de comuniști, care au fost în bezna stăpînirii fasciste fulgere luminoase ale războiului popularului, pîde vie ale luptei inspirate, organizată și condusă de partidul comunist împotriva hitleristilor. Uteciștii îndeplineau curajoși și temerari sarcinile de partid, riscîndu-și în fiecare clipă viața, dădeau în mase ovințel și adevărul comunist, dădeau locuiri mașinii de război fasciste. Să ne amintim de ute-

balaurului fascist cu sapte capete, care se retrăgea sîngerînd și mușcînd spre ultima sa oțuzină de beton armat. Era în iarna anilor 1944-45. Rînille țării erau încă adînc deschise. Fumeau încă ruinele, dolii încă nu coboriseră din pridvoarele caselor. Războiul continua prin pusta ungară și prin Munții Tatra. Era încă nevoie de luptători pentru front, în armata care înțorsese hotărîtă armele împotriva fascismului. Partidul a chemat tineretul din fabrici și uzine. Și în câteva zile, nenumărați tineri au venit la sediile județenilor de partid să se înscrie pe liste. Apoi, într-o zi s-a anunțat plecarea. Tinerii uteciști au plecat în gări direct de acolo de unde se aflau: de lângă strung, de la sediu, de acasă, de la rîndul neștirțit din fața brutărilor. S-au suit în vagoane de marfă și au pornit spre front, cîntînd prelung un cîntec de luptă, pe care atunci îl învîtau. Erau tineri de 15, de 18, 19

umple fețele voastre fericite, tineri din coloană, au luptat alături de nenumărați soldați și ofițeri sovietici și romîni, eroii acestui viteaz batalion. A căzut Constantin Godeanu nîmicînd un cuib de mitralieri dușman și ultimele lui cuvinte au fost: „Înainte, tovarăși!”. Alexandru Rusu, uteciștul ilegalist, a pornit singur înainte, în fruntea grupei, pentru a descoperi inamicul, în lupta pentru cucerirea unei cote importante. Purcaru Ion, muncitorul din Buhuiș, blond, cu ochii albaștri și cam tăcut, care își lăsase fotografia la sediul partidului la plecarea sa să fie dată mamei dacă nu se va mai întoarce, a rămas în timpul unei lupte să opereze cu încă un ostaș român retrăgerea celorlalți luptători. Rămăsese singur, Purcaru a luptat pînă la ultimul glonț. Rînit, el a fost luat prizonier de către fasciști și schingiuit barbar pentru a vorbi. Uteciștul Purcaru s-a purtat vitejește pînă în ultima clipă a vieții sale. Fasciștii n-au putut afla nici un cuvînt de la el. Cu cînd apoi satul, tovarășii de luptă l-au înmormîntat acolo pe pămîntul frîșesc, pe cetină și crengi de brad.

Desen de TIA PELTZ

lubiți fiind, tînăr de 20 de ani, cu visul cutezînd spre înălțurile depărtate, care și-au devenit aproape și omeneșc posibil în anii noștri ce-au pornit dintr-un august fierbinte, opreste-te o clipă și înclină-ți fruntea în fața amintirii eroilor și jertfei lor.

Prieteni și tovarăși din coloană, hăteși și fete, oinici și frumoși, veseli și fericiti, zidari și studenți, ostași și zădărnici, elevi și sportivi, ascultați acum un cuvînt despre cei care au trăit, au luptat și au murit ca niște eroi. Li simțim acum, în clipele acestea, vit și puternici, așa cum au fost. Pasul vostru va fi mai sigur și mai drept, inimile voastre vor fi mai largi și mai pline, sărbătoarea va fi mai deplină.

Să ne amintim de eroii gloasoale noastre clase muncitoare care din neagră ilegalitate a ridicat steagul luptei împotriva nedreptei orînduirii burghezomozgărești.

Să ne amintim de eroii comuniști care au înfruntat pe dușmani ca o viteză fără seamă, ferindu-se pentru zilele însoțite pe care le trăim noi azi.

Printre eroii care au căzut au fost și tineri, ca voi, ca tine, ca el. Au avut 18, 19, 20 și uneori numai 15 sau 16 ani. Căldușii, conduși de partidul comunistilor, luptînd alături de glorioșii ostași sovietici ei au

estul Filimon Strbu, care la vîrsta voastră, tineri din coloană, a lovit cu ură în fascism, iar cînd a fost prins s-a purtat eroic pînă în clipa cînd inima lui de ostaș devotat al partidului a încetat să mai bată. Să ne amintim de jertfa tînărului partizan Ștefan Plavăț și a multor alora ca ei, care au luptat și au lovit a dînc fiara fascistă, făcînd-o să singereze, apropiindu-i moartea, pregătind alături de comuniști, sub conducerea partidului marea victorie a poporului care și-a cucerit la 23 August libertatea.

Să ne amintim, tovarăși din coloană, de acel neuitat batalion de uteciști care a luptat în iarna lui 1944-45 pe frontul antihitlerist, cu arma în mîină, în rîndurile armatei romîne, alături de eroicii ostași sovietici. Muncitorii uteciști, curajoși și dărzi, cu o nemurărată dragoste pentru patrie și pentru popor, chemați de partidul comunist, ei au plecat voluntar pe cîmpul de luptă, împotriva

și 20 de ani, încă palizi și prost îmbrăcați, cu ochii adînci și mari, care văzuseră durerea de cînd se născuseră. Erau muncitori, alți ucenici. La Brașov, la Cluj și-au alăturat alți uteciști, muncitori de la „Astra” și „Unirea”. Batalionul utecișt înainta pe front, mergea să lupte cu fiara fascistă. Alexandru Rusu, uteciștul ilegalist, îndrăzneț și puternic, călît în lupta grea dusă de partid împotriva întinericului care învîlăse țara, simțea ca o datorie sfîntă a sa de patriot să lupte pînă la lichidarea fascismului, acest pericol cumplit pentru omenire.

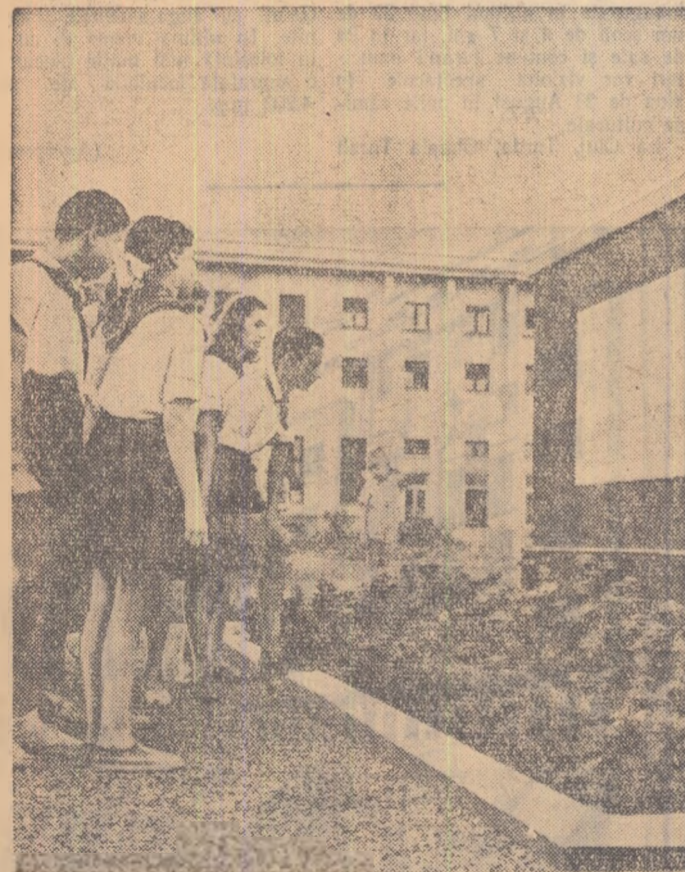
Petre Vișcu a plecat pe front la 15 ani, lăstînd mamei pe masă câteva rînduri: „Mă duc și eu, mamă, să trag cîteva gloanțe în cei care ne-au batjocorit țara”, scria curajoși și viteaz cel care mai tîrziu se lăuda în fața comitetului său cu 3 ani mai mare pentru a fi lăsat să lupte.

Pe fiecare îl înflăcărase chemarea vibrantă a partidului, care a dat singe din singele său în lupta pentru libertatea și viitorul mai bun al țării.

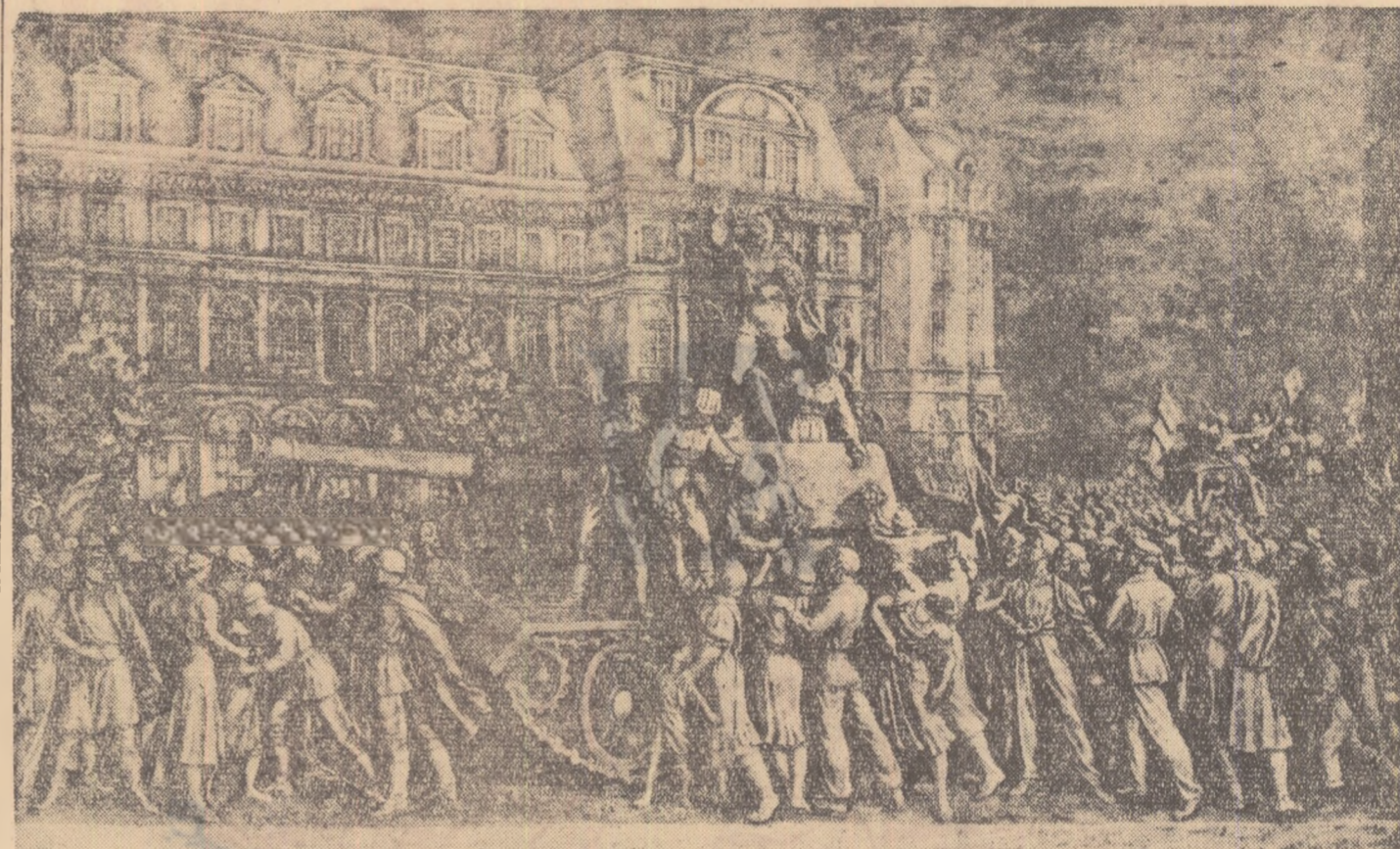
La 18 și 20 de ani, la vîrsta voastră, tineri din coloană, ei au luat arma în mîină și-au pornit în luptă cu un „ură” năvalnic. Și credeți, tovarăși, a fost greu, enorm de greu pentru ei. Era o ură cumplită, ocoalele urlau nemiloase, gerurile erau aprige, urcușurile lungi și istovitoare ca arma și ranita grea în spate. Și, mai presus decît toate acestea, lupta pe viață și pe moarte cu fasciștii era cumplită, fiecare metru de pămînt a trebuit cucerit cu pieptul și cu mîinile, sub foc de gloanțe și obuze.

Și nimeni, nici un utecișt nu s-a odată că e greu, nu s-a oprit din mars. Simțînd că-l părăsesc puterile, se sprîjinea o clipă de umărul tovarășului de alături, stringerea lui de mîină, cuvîntul lui spus încet și cald, îl reînviau trupul puterile nesfîrșite ale tineretii.

Pentru viitorul acesta de azi, pentru soarele acesta care e

Pionierii vizitează locurile unde acum 15 ani s-au dat lupte pentru eliberarea Bucureștiului. În fotografie: La placa comemorativă de la Academia Militară a R.P.R.

Eliberarea

CONSTANTIN BARASCHI

BORIS CARAGEA

Intîlnirea

Bătrînul muncitor povestește

Într-un colț al harel de sudură de la Atelierele „Grivița Roșie” din Capitală un maistru în vîrstă, Gheorghe Ceamburu, povestește de tineri sudori, cîrmecii de luptă din zilele lui August 1944...

„Ne chinuia foamea și oboseala. Nu puteam înșa parăsi sub nici un chip amplasamentul de la marginea pădurii. Hitleristii erau aproape la numai cîteva kilometri în fața noastră. Trebuia să-i dezarmăm, să-i facem inofensivi.

Împreună cu noi, cei de la Atelierele Grivița, se aflau la locul de luptă și muncitorii de la „Lemaltre”, de la S.T.B. de la Uzina Grozăvești și din alte mari întreprinderi care au răspuns chemării partidului de a salva Capitala țării de sub pingăritoaiea cizma fascistă.

Cu cîteva zile mai înainte luptasem la Podul Băneasa — prima noastră înclățare cu hitleristii. Mi-amîntesc ca azi. Era într-un amurg tulbure, cu aer înăbușitor și greu. De o parte și de alta a străzilor, pomii cu trunchiurile jupulte pe alocuri, își întindeau ramurile afumate și frînte. Icl, colo, se vedeau case dărîmate și arse și în inima noastră ura împotriva ticloșilor nazisti nu mai avea margini. Dincolo de pod se auzeau detunături. Un detașament

de hitleristi se amplasase pe aproape cu gînd să mențină spre oraș. Ne-am repezit într-acolo. De îndată ce-am ajuns lîngă pod am pornit la atac cu toată ura ciocotitoare din noi. Fasciștii ne-au văzut. De după un dîmb, un ofițer fascist a răcnit ceva răsucînd deasupra capului o grenadă, dar chiar în clipa aceea l-au străpuns gloanțele muncitorilor înarmați. Lovit, ofițerul a lăsat mîinile în jos și s-a prăbușit. Sperfați, fasciștii s-au retras, dispărînd.

Lupta de la Podul Băneasa a durat cîteva zile. Ne-am îndreptat apoi spre Pădurea Băneasa, nouă adăpost al hitleristilor. Era liniște. Doar cînd în cînd răsunau detunături înfundate. Deodată însă, într-o dimineață, ne întîmpina o ploaie de gloanțe. Șuiera de pretutindeni ca o cruntă vijelie pornită parcă să distrugă totul în calea ei. Hitleristii ascunși în cazemate, ca șobolanii, ne atacau de sub pămînt. Și în acest uragan de foc ucigător, în mijlocul căruia înzepseră să piară mulți muncitori tovarăși de luptă, auzîm o veste îngrozitoare. Satul Odile de la marginea Capitalei fusese distrus noaptea de nazisti într-un mod cum nu se poate mai bestial. Nazistii și seceraseră pe țărani cu mitralierele laolaltă cu vitele, incendînd casele și căile cu fin. Primeam spre apus, în spre locuri nenorociri, cu frunțile încrunțate și vedeam cum se înălțau în văzduh flăcările mistuitoare iar vîntul răsplinea neconținut împrejur pale negre de fum înecăcios... Și era ațta ură în sufletul nostru, înclt nu mai simțeam nici foamea, nici oboseala, nici ploaia, și nici vîntul. Ne stăpînea deopotrivă gîndul strivirii cît mai grabnice a acelor năprci invadatoare.

Atacul hitleristilor din cazemate era tot mai intens și uneori mult timp nici nu ne puteam ridica de la pămînt. Iată însă că în preajmă au apărut, spre marea noastră bucurie, unități militare romînești. Fii de muncitori și țărani aflați în armată porniseră și ei la chemarea partidului la lupta dreaptă împotriva armatelor lui Hitler. În cîteva ore, cazematele naziste au fost distruse complet, odată cu șobolanii din ele.

Peste o zi aveau să vină în oraș oștile sovietice care au sprîjinit, prin nemuritoare fapte de vitejie lupta forțelor patriotice și a militarilor romîni condusă de Partidul Comunist.

„Era seară. Stăteam pe malul rîului și fumam țigări. Undeva, departe, se auzeau din cînd în cînd buhuruții de tunuri. Pădurea însă tăcea respirînd adînc, ca un om. Spre apus pella amurgului o învîlăuse într-o culoare arămie-roșietică și dintr-un nori zădărnici soarele, numai pe jumătate, privea parcă înapoi. A doua zi soarele acesta avea să răsărară mare și luminos ca un urlaș bulgăr, de aur...”

„Sudorii cei tineri ascultau această povestire la maistrului lor și glîndurile lor zburau cu 15 ani în urmă. La glorioasele zile ale lui August 1944, zile fierbinții de început al revoluției populare, aducătoare de vremuri noi și viață fericită.

V. BARAN

Zile de neuitat

F. Jmacenco

general colonel în rezervă

În aceste zile de bucurie, cînd oamnenii muncii din România populară sărbătorește 23 August, ziua eliberării țării de sub jugul fascist și pe bilanțul mînatelor succese dobîndite în construirea socialismului, vreau ca în calitate de participant la memorabilele lupte pentru eliberarea Romîniei de hoardele fasciste, să povestesc despre acele zile eroice cînd s-a întîrit și s-a călît prietenia forțelor armate sovietice și romînești.

În primăvara anului 1944, Armata Sovietică l-a nîmicit pe inamic în Ucraina pe un front larg ajungînd la granița sovieto-romîna pe care a trecut-o Populația Romîniei a întîmpinat unitățile sovietice ca pe eliberatori săi. De-a lungul drumurilor pe care înaintau trupele noastre se aflau locuitorii orașelor și satelor romînești care ofereau eliberatorilor din toată inima pline și sare.

Oricît s-a străduit, guvernul fascist n-a reușit să ascundă poporului romîn adevărul cu privire la Tara Sovietică și armata sa, care a luptat pentru libertatea și independența popoarelor Europene.

Imi amîntesc bine cum locuitorii orașului Botoșani au ieșit pe stradă să întîmpine trupele noastre. Din primele clipe am simțit dragostea lor, ne-am întîreținut prietenesc; într-o atmosferă caldă de înfrățire am trăit zilele acelei primăveri de lupte și victorii!

N-am să uit apoi niciodată vitejia unităților Armatei Romîne care, la 23 August 1944 întorcînd armele împotriva hitleristilor, au ales calea luptei pentru libertate

națională și socială arătată de Partidul Comunist Român. Ostașii romîni, luptînd cot la cot cu ostașii sovietici, au dat dovadă de eroism în acțiunile de nîmicire a trupelor hitleriste străbătînd un glorios drum de luptă din pragul Carpaților pînă aproape de Praga.

Imi amîntesc de o întîmplare. Era în 24 august 1944. La punctul de comandă au venit la mine doi delegați din partea trupelor romînești. Ei aduceau documente importante, planul trecătorilor minate de fasciști în Carpați și schema fortificațiilor de la granița romîno-ungară. Oiițerii romîni din această delegație au raportat cu precizie despre toate barajele și înălțirile minate, datele furnizate de ei au ajutat unităților noastre să deslășoare rapid operațiile din Carpați.

În această vreme, trupele sovietice și romîne stabiliseră o colaborare strînsă pe cîmpul de luptă împotriva fasciștilor cotropitori. Pe întregul front au început să se ducă lupte puternice pentru eliberarea Transilvaniei.

În luptele pentru eliberarea Transilvaniei s-a stabilit o strînsă cooperare operativă între trupele sovietice și unitățile Armatei a 4-a Romîne. În timp ce ne apropiam de orașul Carei, o directivă a mareșalului Uniunii Sovietice, R. Malinovski prevedea să preiau comanda acțiunilor armatei în ofensivă. Armata a 4-a Romînă, în cooperare cu trupele noastre, s-a angajat să la printr-o manevră de învîlure orașul Carei.

Armata a 4-a Romînă, alcătuită pe atunci din opt divizii, a deslășurat cu succes operația de eliberare și curățire a orașului Carei în timp ce forțele sovietice eliberau orașul Satu Mare. Trupele romînești au capturat în raionul Carei trofee de război imense; au fost luați mulți prizonieri din armata hitleristă. După eliberarea orașului: Carei am venit să fac cunoștință mai îndeaproape cu trupele Armatei a 4-a Romîne, să mă consult cu comandamentul român asupra planului operațiilor pe marele departe. Moralul soldaților și ofițerilor era excelent. Ostașii se aruncau cu vitejie în luptă fericiti că zgoliseră pe fasciștii de pe pămîntul patriei lor.

Din primele zile ale acțiunilor de luptă comune, prietenia dintre ostașii sovietici și romîni creștea. Ei luptau împreună, se ajutau între ei în clipe grele, mînceau adesea din aceeași gamelă. În zilele cînd pe front era acalmă se puteau auzi cîntece. De multe ori cîntecul era același, numai cuvîntele sunau în limbile rusă, ucraineană și romînă.

Încă nu se terminase eliberarea Romîniei și trupele sovietice și romîne au început campania pentru eliberarea Ungariei. Imi amîntesc de luptele încordate pentru orașul maghiar Nyiregyszaza unde, prin

acțiuni hotărîtoare a fost complet distrusă o grupare puternică a trupelor inamice și de lupte pentru forțarea cursului superior vijelios al Ișiei. Aici de la capul de pod situat la sud-vest de Tokaj, Armata a 4-a Romînă, în cooperare cu trupele sovietice, a deslășurat o operațiune strălucită, Punctele fortificate ale inamicului au fost străpunse împetuos, și Armata a 4-a Romînă a cucerit orașul Tokaj printr-o manevră de învîlure.

Mulți ofițeri și soldați ai Armatei Romîne au primit înalte distincții ale Uniunii Sovietice. Armata a 4-a Romînă a avut de străbătut un drum greu de luptă, drum pe care l-a străbătut cu cinste. În luptele cu dușmanii comuni s-a născut strînsa frăție dintre ostașii sovietici și romîni. Ea s-a întărit pentru vreme prin singele vărsat de cei mai buni fii ai popoarelor noastre. Cu ocazia celei de a 15-a aniversări a eliberării Romîniei de sub jugul fascist, noi ne descoperim și ne plecăm capetele în fața amintirii luminoase a celor care și-au dat viața pentru libertatea și independența popoarelor noastre frățești.

Nu se mai aude de mult buhuruții tunurilor. Poporul romîn a pășit într-o nouă și minunată perioadă a istoriei sale, perioada construirii socialismului.

Doresc prietenilor romîni, tovarășilor de arme, tovarăși de lupte pentru același ideal, noi succese în construirea vieții lor libere și fericite.

TREPTTE ALE VICTORIEI

24 August 1944
ROMÂNIA LIBERĂ

23 AUGUST 1944
**RASTURNAREA REGIMULUI
HITLERIST DIN ROMANIA**

Declarația Comitetului Central
al Partidului Comunist
din România

**Tăranii împart moșiile
Au biruințe scriu țaranii**

Trăiască
Guvernul
PETRU
GROZA

Scânteia
ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL P. C. R.

800.000 cetățeni au salutat ieri
cu entuziasm formarea guvernului Petru Groza

**O VICTORIE
A POPORULUI**

Scânteia
ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL P. C. R.

**O nouă pagină măreață
în istoria poporului român**

**Problemele reconstrucției în discuția
Conferinței Generale a Partidului Comunist Român**

**O VICTORIE HOTĂRITOARE
A DEMOCRATIEI ASUPRA REACȚIUNII**

ERI LA CAMERA

**Etatizarea Bancii Naționale
a fost votată**

**Un mare pas pe drumul mecanizării
agriculturii românești**

**Primul tractor fabricat în țară
va fi gata zilele acestea**

**La „I. A. R.” s'a pus la punct
fabricarea în serie a 5000
de tractoare**

Rădsoirea colecțiilor de ziare ne oferă o imagine
amplă a drumului luminos de luptă și victorii par-
curs de poporul nostru sub conducerea partidului
în cei 15 ani care au trecut de la eliberarea patriei.
Ele ne readuc în memorie momente din istoria celor
15 ani de viață nouă ce-și are începutul în gloriosul
August 1944.

Iată, de pildă, fragmente din ziare care ne vor-
besc despre înfrângerea reformei agrare, despre
instaurarea primului guvern democratic, despre fău-
rirea primului tractor românesc, despre Congresul I
al P.M.R., despre momentul proclamării R.P.R., des-
pre momentul naționalizării, despre crearea primei
gospodării agricole colective, despre primul cin-
cinal, despre reforma bănească, despre noi obiective
industriale ridicate în primul cincinal, despre cel
de-al doilea Congres al P.M.R., despre succese do-
bindite în industrie și agricultură în cel de-al doi-
lea cincinal.

Uriaș drum am parcurs de la vechea Romînte
burghezo-moșierească înapoiată, la înfloritoarea
Romînte democrat-populară de azi, cu o industrie
modernă și o agricultură în plină dezvoltare.

Un legitim sentiment de mîndrie cuprinde pe oa-
menii muncii gîndindu-se la treptele pe care le-am
urcat, cu fiecare an ce a trecut, pe drumul socialis-
mului, spre bunăstare și fericire.

Cronica acestor 15 ani ne arată pas cu pas că
toate marile înfrîngeri sînt rodul luptei entuziaste
a maselor, rodul politicii înțelepte a partidului, pe
care masele l-au urmat și-l urmează cu neabătut
devotament și încredere. La cea de a 15-a aniversare
a eliberării patriei, oamenii muncii își string și
mai mult rîndurile în jurul partidului, unitatea din-
tre partid, guvern și popor fiind invincibilă forță a
mersului nostru înainte.

**PRIMA ZI A CONGRESULUI
Partidului Muncitoresc Român**

**RAPORTUL POLITIC GENERAL
FACUT DE TOV. GH. GHEORGHIU-DEJ**

Martor și participant

Eugen Jebeneanu

Noaptea fusese lungă și in-
cercată ca un labirint; du-
rase mulți ani și bezna
ei era sfîșiată doar de săbiile
reflectoarelor, de șuieratul bom-
belor, de culorile de singe ale
rachetelor. Erau acestea rezul-
tatele obținute de lăchii anto-
nescieni care fîrîșeau poporul în
războiul criminal pus la cale de
fasciști și apoi i-au lăsat pe
oamenii muncii să sufere urmări-
rea acestui război odios.

Te virai noaptea în pat aște-
ptînd, din secundă-n secundă
să auzi mugetul jalnic al sire-
nelor — și coborai în adăpostul
sinistru ca un sicriu, neștiind
dacă vei mai vedea lumina.

Intineriul era de jur împre-
jur și ziua nu se deosebea de
noaptea. Domneau sila și moar-
tea. Dar comuștii însușiau
speranța poporului, îl mobilizau
la luptă împotriva fascismului.

...Părăsîsem Bucureștiul după
ce văzusem cartierul Griviței,
bombardat de avioanele ameri-
cane. Revăd cadavrele: de copii,
de bărbăți, de femei. Revăd mi-
zera încălăminte petică a unui
muncitor prins sub dărîmături,
nu departe de căsuța prieteniu-
lui meu Cicerone Theodorescu
(revăd talpa proaspăt reparată,
prinsă în ținte solide — „ca să
țină mai mult!”...) Revăd cadav-
rul unui učenic cu sorțul de
piele limbat de ulei, iar pe
virful unei clădiri cu două etaje
— un automobil proiectat de
sufiul bombei, zăcînd ca un
animal cu măruntă de fier,
ucis. Revăd prin norii de praf
și moioz capul, desprins de
trup, cu părul alb (ai li zis:
un ghem de lînă) al unei bă-
trîne. Și toată jalea mută a e-
roicului cartier o revăd — dar
revăd și punni strînsi al do-
citorilor săi, și gurile severe,
cu buzele supte, nerostind ni-
mic, și spunînd, totuși, atîtea...

...Vestea cea mare m-a găsit
Intr-un sat din Vlașca, sat îm-
prejmuit de bălți, cu copii pa-
lizi, tremurînd de friguri bălta-
re. Oamenii acela, pe care ma-
laria îl transformase în făpturi
aproape imposibile au purtat

știrea din casă. În casă ca pe o
facile și ca o flăcără. În sfîrșit
li se arătă și lor lumina și căl-
dura. Părinții, bunicii și stră-
bunicii lor le așteptaseră veacuri
întregi; ei, urmașii le vedeau și
le simțeau prin soia unei pri-
me, uimitoare zile: 23 August
1944.

...Era un conac solid la Nal-
pu, era și un moșier atotputer-
nic. Mai puternic decît însuși
moșierul era însă fîca acestuia,
căci ea era răsfățata tatălui.

Dar ce lucruri ciudate poate
face istoria! Cu o zi mai înainte,
doar cu o zi mai înainte, fîca
moșierului, un colos de femeie
cu pulpele trase-n pantaloni și
cu girbaci în mină, slichiuise
din trupul calului un pui de țar-
an; i se păruse că penele din
miinile copilului a fost luat de
pe moșiile ei.

Și nu trecuse decît o noapte
(dar ce noapte adîncă!) și Partidul
despicase dintr-o singură
lovitură chipul beznel. Prin
poarta aceea deschisă în noaptea
izbucneau acum lumina și căl-
dura. Și în bătaia acelei lumini și
a acelei călduri puteai să ză-
rești ceva nevăzut pînă atunci
niciodată: un pui de țaran, al
cărui obraz — deși creștat de
pleasna unui girbac — suri-
dea, și chipul unei „stăpînitoe-
re” peste care stăpoeau și tea-
ma începuse să aștearnă primele
semne ale înfrîngerii și morții.

Îeșind din noaptea, soarele po-
leze pămintului nostru, mîngîind
fețele milioanei de umili și le
răscumpăra suferințele, transfor-
mîndu-și razele în suiețe pedes-
sitoare ale crimei.

Scanteia EDITIE SPECIALA Lei 5

**SEMNAREA TRATATULUI
DE PRIETENIE, COLABORARE ȘI ASISTENȚĂ MUTUALĂ
între Uniunea Sovietică
și Republica Populară Română**

TANARUL MUNCITOR
CONGRESUL ORGANIZAȚIEI UNICE REVOLUȚIONARE
A TINERETULUI MUNCITOR

Comunicat
Scanteia

Rezoluția ședinței plenare a C. C. al P. M. R.
din 3-5 Martie 1949
asupra sarcinilor Partidului în lupta pentru întărirea alianței
claselor muncitoare cu țărănimea muncitoare
și pentru transformarea socialistă a agriculturii

**Au luat ființă primele cinci
Gospodării Agricole Colective**

Scanteia
Marea Adunare Națională
a votat în unanimitate legea Planului Cincinal

Scanteia
Marea Adunare Națională
a votat în unanimitate legea Planului Cincinal

Scanteia
NOTARIATA
ședința plenară a C. C. al P. M. R.
asupra planului de electrificare a țării

**Festivitatea inaugurării centralei termoelectrice
„Gh. Gheorghiu-Dej” dela Doicești**

Noul stadion din Parcul de Cultură și Sport „23 August”

Scanteia
Deschiderea celui de-al II-lea Congres
al Partidului Muncitoresc Român

**Marele laminor de la Roman
în preajma intrării în funcțiune**
Au început probele la rîd la toate agregatele

**În regiunea Constanța
S-A TERMINAT COLECTIVIZAREA
AGRICULTURII**

Scanteia
DECRET
pe baza cărora s-a instituit în scopul ridicării
culturii și al dezvoltării economice a țării

Scanteia
Reducerea prețurilor cu amănuntul
la unele bunuri de consum

POPORUL CÎNTĂ VIAȚA NOUĂ

Că nu-i stea ca stelele

Frunză verde alior
Lupta comuniștilor,
Ne-a scăpat de jug și flară
Și-a sădit dreptatea-n țară.
De-am fost pleavă dusă-n vînt
Sîntem oameni pe pămînt
Și-avem și noi crezămînt.
De-am fost piatră răbdătoare
Sub potcoava-n drumul mare,
Avem astăzi alinare.
Tu, prin veac, amară pită —
Și cu singe-ai fost stropită.
Din scuteț și pin' la groapă,
Lîngam sare și beam apă,
Lacrime mișea sub pleoacă.
Și-a sosit acel August
Cu stea roșie de pară.
Semn de primire-n țară.
Semn curat de primăvară.
Rața ei nepieritoare,
Ne aprinde-n inimă soare
Că nu-i stea ca stelele
Să o stingă zorile.
Fie noapte, fie ziud,
Rața ei în noi se-adiud
Și ne luminează gîndul,
Zile-nregi și nopți de-a rîndul —
Și ne-mbărdătează mersul
Și ne-nflăcărează versul.

Comuna Cucl
raionul Luduș, regiunea Cluj

Clădesc fericire

Folcică lată,
Lată din zăvoi,
Cite n-am dus noi
Ocări și nevoi.
Dar cu bucurie,
Azi spunem să stie
Celui ce ne scoase
Amarul din case,
Că la-nedemnul lui,
Lui, Partidului,
Și la noi în sat,
Voi-oase și-au dat
Ogoarele mina,
Iar holda, bătrina,
Adușe-un rod bogat
La toți în hambar:
Maghiari și romîni
Pe soartă stăpîni.
Ce-n strînsă unire
Clădesc fericire.

Voivodeni — Birsa, Gurahont, Oradea

O frumoasă zi de August

Frunză verde cucuruz,
O frumoasă zi de-August
Frumoasă ca foi de lei
Din August douăzeci și trei.
A venit, o zi frumoasă
Pentru țărișoara noastră.
Ne-a dat mare d-ajutor
Sovieticul popor.
De fasciști el ne-a scăpat,
De la noi i-am alungat;
În contra lor am plecat
Cu război înjurat
Și mult timp nu a durat
Pînă cu ei am gătat;
Am rămas stăpîni acasă,
În țara noastră frumoasă.

Caransebes, Timisoara

Povestește lumii-ntregi

Frunzuliță foi de merț,
Pe la August douăștrei,
Pe la August patrușpatru,
Cînd jucea Hitler turbatu'
Alergat și jughărit
De voinic din răsărit.
Jos pe Olt, în sat la noi,
A făcut Hitler război
Și a atacat în spate,
Oștile incolonate.

Dar numai ce văd oreo trei:
Ivan, Vania și Serghei
Se reped ca niște lei
Și iug hitlerii' aletei!
Stați acolo, măi mize!
Și jugeau hitlerii' turbați
Cum iug lupii alungați:
Dar jușind, bătu-i-ar sfîntul
Și nu i-ar răbda pămîntul,
Îi culcăre pe cei trei:
Ivan, Vania și Serghei.
Au murit cei trei voinici
Și-i îngroparăm aici
Și le crescu pe morminte
Vițe mari și împletite
Cu struguri roșiori
Cum era singele lor.
Dar voinicii n-au murit,
Lîngă Olt ei s-au oprit,
Dorm în liniște și-n pace,
Oitlu, murmură, șopteste,
De voinici ei povestește
Cum căzură vitejește.
Sune Oitlute, de ei
Că la August douăștrei
Ivan, Vania și Serghei
Au căzut ca niște lei:
Povestește lumii-ntregi
Cum căzură trei viteji
Colea jos, pe malul tău,
Să ne apere de rău.

Slatina, Pitesti

Frumos cînt-o păsărea

Frunzuleană de răsurd
În nucul din băltură,
Frumos cînt-o păsărea
C-am sfîrșit cu vremea rea
Pare-mi că nu doar la mine,
Și în curțile vecine
Viersuiește tot a bine —
Și mă-ndeamnă inima
Să mă-ngin și eu cu ea.
Fur cu ochii nucul verde,
Dar pasărea nu se vede:
L-am cătat frunză cu frunză,
Unde oare să se-ascunză?
Și iar verde trei sinice
Atuncea muierea-mi zice:
— Nu mai osteni, rumine,
Că n-o află, pînă mine!
De-ai căta-o vara toată,
Pasărea tot nu s-arată.
Fără pene, nevăzută
Ea din om în om se mută —
Scoate pui și iarăși pleacă
Țara-ntregă s-o petreacă;
E pasărea bucuriei
Și jala gospodăriei —
Cînd ne vede trau-n casă,
Cu vin și piine pe masă,
Drept pe inimă se lasă,
Și cîntă din zori în sară,
Dimineața-ncepe iară.

Comuna Bresița Motru,
raionul Strehaiia, regiunea Craiova

De cînd a venit partidul

Foaie verde ca molidul
De cînd a venit partidul
Nu mai robesc la ciocoi
Și pe vînturi și pe ploii,
Pită albă am în casă,
Bucate bune pe masă
Și o casă sănătoasă
Și-n ea mobilă frumoasă.
Școală mindră am durat,
Palat mare pentru Sfat,
Am făcut și drumuri noi!
Foaie verde de trifoi,
Am și car, și plug, și bol,
Am și eu, au și vecinii
De cînd măturăm spinii.
Foaie verde de mărar,
Ne-am durat și dispensar,
Casă de născut, cămin,
Acum durăm magazin,
Foaie verde foi trei fire,
Arăm la-nvîrărire
Cu tractoare noi și bune
Și hambarele ni-s pline.
Foaie verde bob de roșu,
Cresc și oameni noi în sat
Și au trau-năstulul.

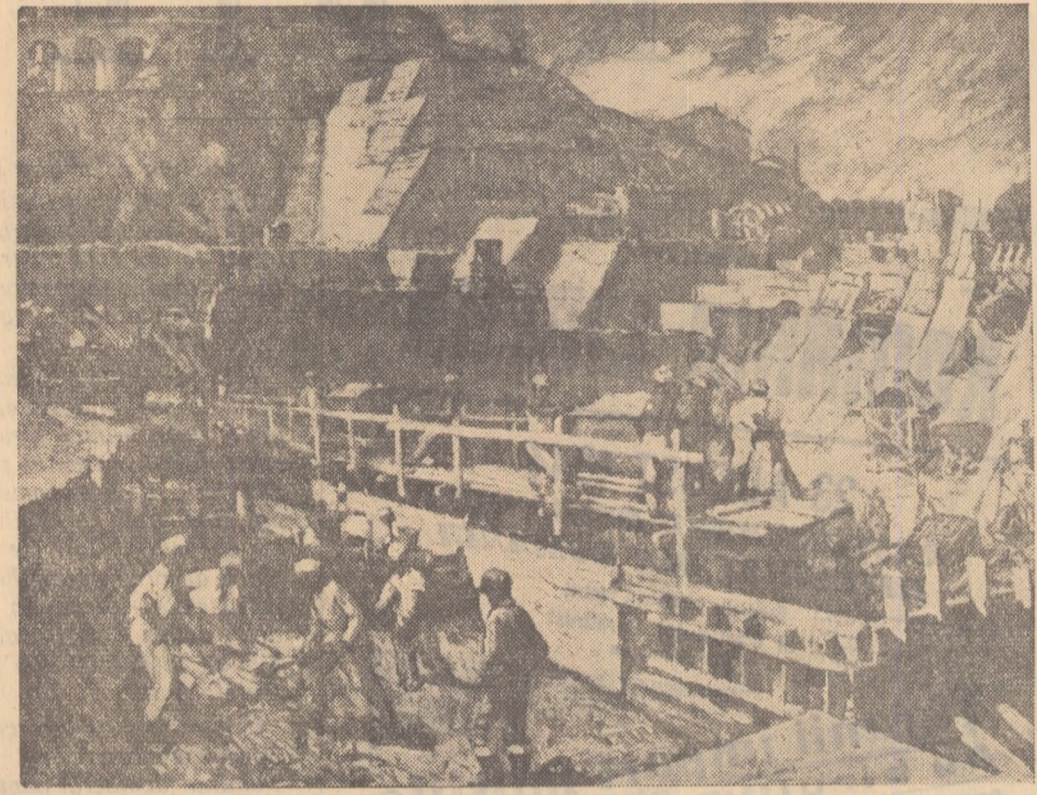
Colonesti-Bacău

Noi muncim, noi hotărîm

Hei, măi frate leustene,
Trăit-am vremuri grele
Pe plaurile Lovistene,
Cînd chiaburul conducea
Cooperativa, obstea,
Zisa „banco”, primăria,
Depozitul, „sărăria”.
Moară și darac de lînd,
Toate le-nvrîtea o mină.
El se scălda în averi,
Noi în jale și dureri.
Folcică matostat,
Timpurile s-au schimbat,
Trăim viață nouă-n sat:

La cooperativă azi
Avem feciori, tineri brazi,
Copiii i-am dat la școli
Șă devină-nvîțători,
Tractoriști, brigadieri,
Agronomi și ingineri.
Am scăpat acum de-amar,
Avem școli și dispensar,
Pentru cei mici grădiniță
Și pavaie pe uliță.
Noi, moșneni ai obștii vechi,
Ne-am unit cu toți perechi
Și-am format gospodărie
Colectivă, pe vecie.
Azi Partidul ne-a-nvîțat
Să obținem rod bogat,
S-avem pentru muncă — zile
La hectar, grîu mii de chile.
Și-avem două mii de oi,
În sat livezi, vaci și boi.
S-avem bucate pe masă
Și fericire în casă.
Noi muncim, noi hotărîm
De-acum pe noul țărîm,
Nimeni nu ne jură munca
Avem pită, avem șuncă
Și trăim cum se cuvine
Viața zilelor senine,
Viața nouă, cum ne place,
În libertate și pace.

Boișoara — Rîmnicul Vlcea, Pitesti

ATANASIU PAUL Șantierul Bicam (Expoziția de stat de arte plastice)

Flori din inimă

Nicolae Maftel
muncitor la uzinele „Nicolae
Cristea” Galați

Din vale se auzea vulețul
unei coloane motorizate care se
apropia în grabă. În frunte venea
un camion mare, pestrîi,
încărcat pînă la refuz cu hitle-
riști. Văzînd strada blocață, camio-
nănele s-au oprit brusc. Cîțiva
soldați s-au răsturnat pe plat-
formă. Pe ușa cabinei ieși un
șofer gras, cu părul roșcovan
și cu ochii bulbucați, care în-
cepu să răcnescă cuvinte aspre
și neînțelese. Hitleriștii din ca-
mion îl priveau buimăciți. Gelu
se pîli după un zid. Dintr-o
mașină mică, argintie, coborî un
ofițer scund, cu fața mare, ro-
șie și cu făcile buhăite.
Ofițerul răcni ceva cu o voce
ca de taur, și o mulțime de
nemți de pe camionul pestrîi
și de pe celelalte s-au repezit să
descurse strada. Din urmă, co-
loana se îngroșă, presind încet
înainte.
Gelu n-a putut să-și dea sea-
ma cînd s-a ivit sus, la bal-
conul casei de peste drum, o
fetită de vreo patru anișori.
Era îmbrăcată cu o rochiță ro-
șie — iar părul blond orlonizat îi
era împodobit cu o panglicuță
albastră. De undeva, de pe o
casă distrusă de incendiu, se
auzi o împuscătură și un hitle-
rist de lîngă ofițer se prăbuși
pe pămînt. Fetita din balcon
gingurea ceva bătînd din pal-
me, uitîndu-se la învîlmășeala
din stradă cu ochișorii ei mici.
Prin lîngă se auzi iar două îm-
puscături. Fetita cu moț alba-
stru se uită mirată, bătu în
neștre din minune și se prăbuși
pe balcon. Un băiețel deschise
ușa balconului voină să tragă
pe surloara lui înăuntru, dar
fu tras înapoi de o mină de
femeie energică și tremurîndă.
Privirile lui Gelu se îndreptară
spre ofițerul cu pieptul plin de
decorații, care-și băga în toc
pistolul fumegînd.
Deodată, un buburt asurzitor
cutremură strada, apoi altul și
altul. Gelu se trezi trîntit la
pămînt. Peste el au căzut citeva
bucăți de moloz. Cîteva clipe
se așteptu făcerea, apoi se
auzi un vuet și o învîlmășeală
nemaipomenită. Își scoase încet
capul de după zid și se uită a-
tînt în stradă. Bănui că atunci
cînd hitleriștii au vrut să în-
lăture baricada au explodat mince
puse de muncitori. Mașinile din
capul coloanei erau sfărîmate.
O mulțime de hitleriști erau în-
frînși pe caldarîm. Alții se tri-
rau, lăsînd în urmă dîre groase

cu un gîsc care parcă nu era
al lui!
— Tovarăși, faceți joc, tova-
răși! Vin tancurile Armatei Ro-
șii ca să ne elibereze... Uraaa!
Mulțimea fremătă. Cînd pri-
mul tanc cu stea roșie s-a o-
prît în mijlocul străzii, s-a fă-
cut tăcere. S-a deschis capacul
turelei și din tanc a coborît co-
mandantul, îmbrăcat cu unifor-
ma albastră și cu caschetă nea-
gră pe cap.
S-a apropiat delegația de
muncitori în frunte cu mecani-
cul Prodan. Creșu avea o tavă
cu pine și sare.
De undeva se auzi un început
de cîntec care creștea din toate
piepturile și apoi cuprînsese mul-
țimea întregă:
— Sculați voi oropsii ai vieții,
Voi osîndiți la foame, sus!
De multă vreme nu mai ră-
sunase acest cîntec alt de pu-
ternic și sigur pe străzile Ga-
lațiului. Fiecare cîntă mai cu
joc. Fiecare cîntă și-și ascultă
propria voce, înfiorat de emo-
ție și bucurie.
După o vreme un ofițer făcu
semn cu un stegetel roșu și co-
loana porni mai departe prin
fumul incendiilor încă nestîine.
Senilele mușcăm din pavajul
străzii cu un scrișnet asurzitor.
Cu ochii țînți la fetele osta-
șilor sovietici, o femeie cu fața
palidă plîngea țînînd un copil de
mină. Se gîndea la fetița de
pe balcon, omorîta de ofițerul
fascist. Mîncă de ea, n-a mai
apucat clipele muncii. Prodan tră-
gea cu o pușcă de vîntătoare cu
două țevi înjurînd de mama fo-
cului.
— Oe, măi, băiete, și s-a urît
cu viața? — îi spunea el lui
Gelu. De nu te trăgeam eu de
mîncă...
Alături de ei se aflau soldații
Țării și Alecu pe care Gelu îi
înălțase acum două zile în fața
gării. Soldații aceștia, slabi,
nebărbierii, încălțați cu opinci
trăgeau cu sete în coloana ce
căuta să se mistuie îngrozită.
Alături de muncitorii ei răspun-

Povestire

seseră chemării Partidului Comu-
nist de a lupta pentru salvarea
Țării de naziști.
De undeva, dinspre Brateș, se
auzi o bubuitură de tun. Co-
loana hitleriştilor dispăruse pe
străzile Galațiului.
Un grup de muncitori din
port trecea în goană spre Du-
năre, înarmați cu armele hitle-
riștilor căzuți în stradă, cu gre-
nade iar unii cu țurci și țapoaie
de fier. Gelu recunoscu în frun-
tea lor pe Creșu, care striga:
— La agenție, tovarăși, la a-
genție!
— Te pomenești că hitleriştii
vor să distrugă ceva pe-acolo,
spuse mecanicul Prodan. S-o
luăm într-acolo.
— Eu nu mă duc acolo, strigă
Țăruș cu năduf, eu mă duc
după coloană. După socotelile
mele o să se mai împotmolea-
scă undeva... Mama lor de spur-
cați! Acu-i momentul să-i ard
la moacă.
Gelu se bucură, gîndindu-se:
„Ai noștri au întors armele con-
tra hitleriştilor, așa cum spune
Comunicatul!”
Într-adevăr, la chemarea par-
tidului comunist, forțele patrio-
tice porniseră la luptă.
Sirenele tocmai își înălțau că-
tre cer un strigăt ca un oitâl de
uşurare.
Mii și mii de oameni ieșeau
din adăposturi și din ganguri.
Ieșeau tirîndu-se la lumină, din
subsoluri și din bordeiele car-
tierelor mărginașe, însulețiți
de bucurie, ca să întîmpine Ar-
mata Roșie.
Cu o oră înainte străzile erau
pusti. Acum strada principală
și parcul erau un imens furnicar
de oameni.
— La bariera Traian, la ba-
riera Traian! striga mulțimea
îndreptîndu-se acolo.
Pe balcoane apăreau covoare,
steaguri roșii și flori. Multe
flori. Pe șoseaua din capătul
barierei Traian, iată, au apărut
primele tancuri sovietice. Moș
Vasile lăcătusul se agita ici-
colo șchiopătînd. Dădea din
mîini cu însuflețire și răcnea

AUGUST 1944 *)

Horla Aramă

Ilegalitate

Ca la război: deasupra — pașiști, camuflaje.
Sub camuflaje — artileria grea.
Sub pașiști — uzinele de armament.
Statul major — pretutindeni și undeva.
Cuvintele lui aveau sensul cel mai înalt.
Fiecare idee a sa
O rachetă era, dînd semnalul de-asalt.
Așa arăta Partidul, cui se-arăta.

Se vestește furtuna

În steagul Partidului am recunoscut
Propriul nostru singe, fierbinte,
Eliberat din carceră lui
Și țînînd spre țel, înainte.

Pe cerul orasului, ca pe-o pancardă,
El scria, purpuriu, lozincile, visele.
De pe cerul deschis ca o carte albastră,
Cela scrisă ardeau peste toate abisele.

Se vestește furtuna! Venea, însfirșit!
„Tovarăși, grăbiți! Să ieșim în larg!”
Farul chema, înalt și tăcut.
Și-am ridicat steagul roș la catarg!

*) Dintr-un ciclu de poezii închinat
pregătirii și înfrîntării insurecției ar-
mate de la 23 August 1944.

Moartea nu putea -nțelege

Da la un pom la altul,
De la o casă la alta,
De la o stradă la altă stradă
Înaintează solemn libertatea.

Moartea nu mai înțelege nimic!
Secerații noștri rămîn în picioare,
Refuză să cadă, refuză să tremure,
Ca să mai tragă un foc în dușman!

Moartea nu putea-nțelege
Principiul de căpătîi al vieții:
A trăi liber și a lupta
Pentru o vesnică libertate.

Libertate

...Și iată, o mare mulțime se-adună
În strada liberă și primitoare,
Și-acolo, în stradă, nu mi se pare,
Cîntecelor interzise răsună!
Și iată-mă-n mijlocul marș mulțimii
Și ciudat, lumea mă recunoaște.
În vîzduh e ceva solemn și tîntim
Și-ncep să se strige secretele noastre!

HENRI CATARGI Încierie la colectivă. (Expoziția de stat de arte plastice)

PREFIGURĂRI

In 1954 într-o încercare poetică de extragere a chintesentei primului deceniu de libertate, scriam:

„Dacă zece ani atâtea schimbări, Viitorul — cite va schimba? Regula ocazională de trei simplă Bucură adine inima mea...”

Cinci ani din acel viitor au devenit, acum, istorie, și realitate palpabilă, materială. La a XV-a sărbătoare a Eliberării, poporul nostru muncitor în întregime lăsat primă, de la tribuna istoriei, defilarea a mii și mii de vișuri împlineite, toate purtând nume ce ne înfioră sufletele de bucurie: libertate, republica populară, industrie socialistă, agricultură avansând pe calea socialismului, învățământ larg deschis pentru mase, protecția muncii și a sănătății celor ce muncesc, ridicarea continuă a nivelului de trai, egalitatea tuturor indiferent de naționalitate în fața legilor populare, cultura la îndemâna tuturor — și toate celelalte.

De la freaga atinsă astăzi, aruncând o privire peste ani, putem desluși, mai împiedicat decât în filtranți, contururile vieții noastre de mine. Ca să folosim o imagine: din betonul deja turnat în planșeu, se ridică în prelungire fierul ce urmează a forma scheletul metalic al viitorului etaj. Astfel ne putem să gândim la configurația patriei, așa cum va arăta ea și zicem peste alți 15 ani, cunoscând că în vâlmăjirea celor 15 pe care i-am trăit de la eliberare înc-oace.

Pe aceste meleaguri va trăi și va munci un popor mai numeros; sporul anual al natalității, în direcția legăturii cu traiul nostru mai îmbelsugat al celor ce muncesc, ne va aduce o creștere nemulțumitoare de cîteva milioane de oameni. Vom fi creat toate condițiile pentru ca născuterea altor cetățeni să fie deversată de sporul bunurilor materiale necesare vieții lor. Și prin număr, deci, poporul va fi mai puternic.

Harta patriei va cuprinde așezări cu totul și cu totul noi (orașul Victoria va avea pînă atunci, și el, un trecut) și altele care vor fi de nerecunoscut în întreaga lor frumusețe.

Orașe-satelit, înecate în verdeț, vor înconjura ca o salbă în culori vesele marile aglomerații urbane — în primul rînd Bucureștiul, capitala României socialiste, unul din cele mai frumoase orașe europene, cu clădirile sale albe, ordonate, grădinitele sale binecunoscute, vehiculele sale numeroase, rapide și tăcute. Cășătorul prin satele noastre de peste cincisprezece ani se va bucura de binefacerile unor așezări în care nici teatru, nici televiziune în culori din casele oamenilor nu vor putea fi socotite printre lucrurile excepționale.

Peste un deceniu și jumătate, construcțiile industriale abia înțrezărite în 1959, și vor ridica la tot pasul frunțile semețe, temelii al puterii noastre economice, demonstrând concret și practic forța socialismului triumfător pe pământul României. Va fi o bucurie zăbitoasă activitatea în fabricile noastre în care automatizarea va fi un proces frecvent. Locomotivele Diesel electrice de producție românească vor fi devenit un produs industrial cu tradiție la noi; sonoriile vor cuceri tehnica uriașei viteze de foraj; eleganta moblă din plăci aglomerate, urmate a dezvoltării industrializării superioare a țării, va cuceri interiorurile, la concurență cu aceea executată din mase plastice, ramura a marelui industriei chimice românești. În cincisprezece ani de aci înainte Borzești, Săvinești, Roznov, Gorova, vor fi centre chimice de faimă internațională. Cantitățile de produse petrochimice, de ingrasăminte, de mase plastice și de medicamente vor spori vertiginos an după an; și desigur, la reuniuni tovarășești, tinerii muncitori își vor aduce aminte cu un zîmbet încântat de prima mie de tone de fire și fibre sintetice, produse în anul 1959.

Participantii la concursurile nautice de pe lacul dîndrăuțului bătrînilui baraj de pe Bistrița li vor vizita, pe lângă hidrocentralele „Lenin”, unii dintre ei foști constructori ai sanitarului de la Bicaz și, ascultîndu-le amintirile, le vor relata, la rîndul lor, impresii de pe santierele noilor centrale electrice care au sporit de alte cîteva ori producția de energie electrică față de situația României capitaliste, din urmă cu 30 de ani. O cîte veacuri vor părea de atunci!

Peste cincisprezece ani, cei care se nasc în aceste zile vor intra în clasa a IX-a, cei care au pășit într-una din aceste ultime toamne în clasele școlare, vor fi atunci muncitori, tehnicieni, oameni cu un înalt grad de calificare, cu un orizont spiritual deosebit de larg, la nivelul sarcinilor unei industrii cu un ridicat procent de automatizare. Și cîți dintre ei vor fi absolviți ai științelor tehnice superioare. Cîți vor fi inovatori de mașini agregate, cîți vor fi demurii creierelor electronice!

Dar călătorind, cu gîndul, prin patria noastră în anul 1974, să nu uităm să fim și oaspeții propriilor noastre case de atunci. Vor fi apartamentele clădite în termene record, din prefabricate sau nu, din materialele clasice sau ultra-moderne, vor fi frumoase, cu notumăratele lor folosiri practice, cu covorașele și tablourile lor, cu multele rafturi ale bibliotecii înțesate de cărți bune. În acest întreg, familia însăși va fi mai puternică, temelile ei vor fi de neclintit.

Felul nostru de trai, al tuturor celor ce punem muncă la baza vieții, va dăruii fizionomilor aerul deschis, optimist și robust al oamenilor definitiv eliberați de griji materiale. Nu am nici cea mai mică urmă de îndoială, peste cincisprezece ani vom ride mai mult, ne vom chema prietenii mai des în casă, oșpețele pe care le vom da vor fi mai bogate, totul ne va ajunge mai din plin. Imaginea de astăzi a oamenilor sovietici, trăind în abundență și generoasă bună dispoziție, în mijlocul familiilor lor de bătrîni și tineri muncitori, această imagine cheamă zările vieții noastre, să îi fie pereche și gemăna.

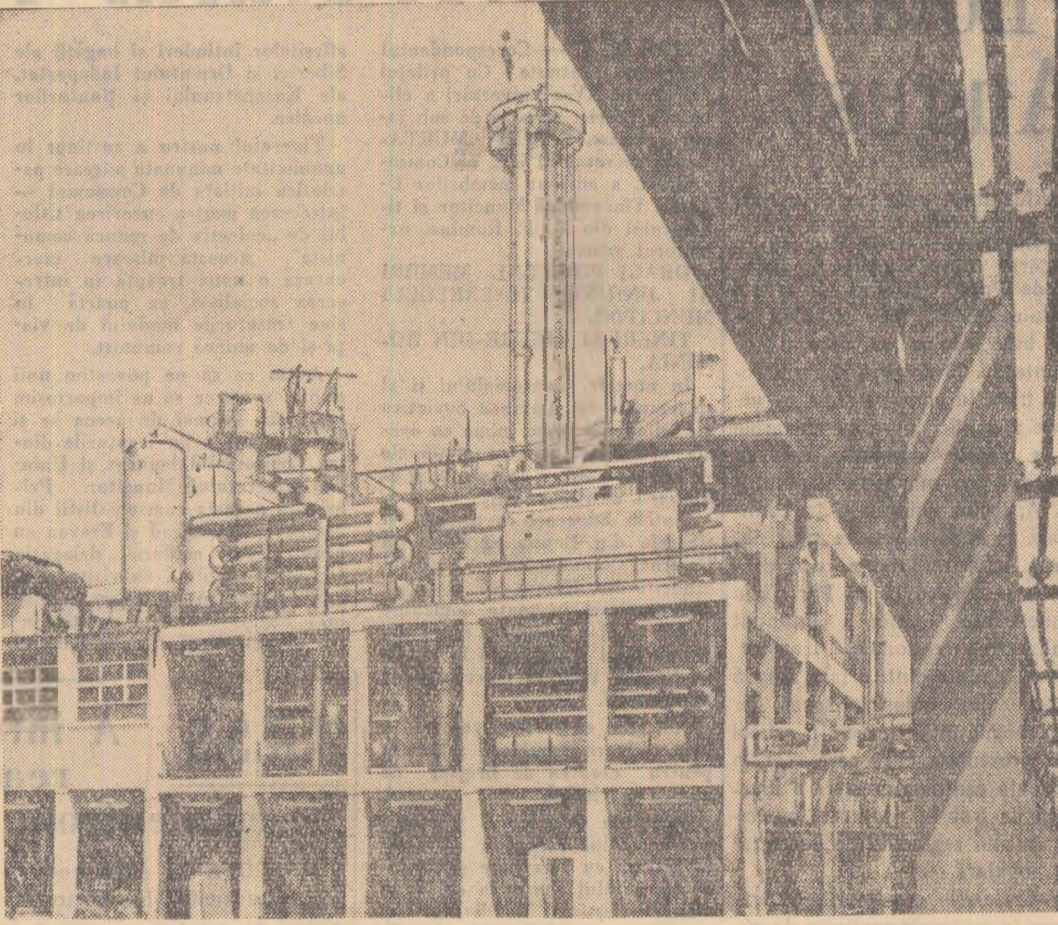
Tot ceea ce urmează să se întâmplaască în anii care vin ne stimulează puternic imaginația. Avem certitudinea că nu este vorba de nici măcar un stîncur vis care să rămîna sterp. Toate prefigurările acestea se nasc pe solul fertil al realității socialiste contemporane; iată-le sevă vieții.

Pe noi ne-a condus, pas cu pas, partidul, de aceea am ajuns să ciocnim, la a cincisprezecea aniversare, pentru mărețele victorii. Pe noi ne va conduce și de aci înainte partidul, de aceea sîntem siguri că de lumina soarelui ca și de aci înainte vom izbîndi.

Să vișăm, prieteni, să vișăm la zita de mine a patriei — și a noastră, a tuturor. Să păstrăm o sticlă de vin, din buna recoltă 1959, s-o păstrăm ca s-o deschidem la a 30-a aniversare a Eliberării, (cînd va fi un vin vechi) în cinstea înfăptuirii noi, minunate, de atunci.

Și mai cu seamă să muncim, să muncim cu înfăptuire și cu dăruire tinerescă; cercetîndu-ne viața, cercetîndu-ne patria, cercetîndu-ne viitorul, fidecare din noi poate spîne din adevărul inimii sale: MERITA.

ȘTEFAN IUREȘ

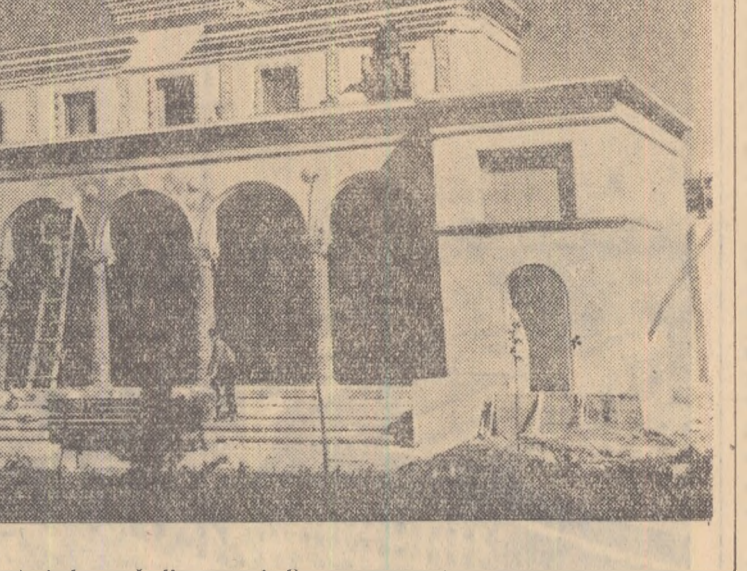
Uzinele Săvinești, vedere exteroară

Foto AGERPRES

Deschiderea expoziției „Arhitectura în R. P. Romîna 1944—1959”

Joi la amiază a avut loc la Institutul de arhitectură „Ion Minicu” din Capitală, inaugurarea expoziției „Arhitectura în R. P. Romîna 1944-1959”. Expoziția a fost organizată, în cinstea celei de-a XV-a aniversări a eliberării patriei noastre, de Comitetul de stat pentru construcții, arhitectură și sistematizare de pe lângă Consiliul de Miniștri al R. P. Romîne și de Uniunea Arhitecților din R. P. Romîna.

La deschidere au luat parte reprezentanții ai Ministerului Construcțiilor, Industriei Materialelor de Construcții și Industriei Lemnului, ai Comitetului de stat pentru construcții, arhitectură și sistematizare, ai Uniunii Arhitecților din R. P. Romîna, numeroși arhitecți și ingineri constructori.

În fotografie: teatrul de vară din orașul Suceava, recent construit

Decretul Prezidiului Marii Adunări Naționale privind grațieri și reduceri de pedepse

Prezidiul Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Romîne a emis un decret privind grațierea și reducerea unor pedepse și încetarea procesului penal pentru unele infracțiuni.

Potrivit prevederilor decretului vor fi puși în libertate, fiind grațiați, cei condamnați la pedepse pînă la cinci ani inclusiv. Se reduce cu 1/2 pedepsele între 5 și 8 ani inclusiv și cu 1/3 pedepsele între 8 și 12 ani inclusiv.

De asemenea vor fi puși în libertate, fiind grațiați, cei condamnați pentru infracțiuni neintenționale. Cei care au împlinit vârsta de 60 de ani și femeile gravide sau cu copil pînă la cinci ani, condamnați la pedepse pînă la 10 ani inclusiv vor fi puși în libertate fiind grațiați, iar dacă au de executat pedepse peste 10 ani li se vor reduce pedepsele cu 2/3.

Dispozițiile decretului se aplică și pedepselor reduse ca efect ai unor grațieri anterioare. Se încetează procesul penal pentru infracțiunile încercate sau săvîrșite pînă la data intrării în vigoare a prezentului decret, pentru care Codul Penal sau legile speciale prevăd pedeapsa amenzii sau o pedeapsă privativă de libertate pînă la 5 ani inclusiv, precum și pentru infracțiunile neintenționale, chiar dacă pentru acestea se prevede o pedeapsă mai mare.

Nu beneficiază de dispozițiile decretului cei care au săvîrșit sub orice formă infracțiuni ce periclitează securitatea statului, cei care au săvîrșit omor, infracțiuni de delapidare, furt, hîlțarie sau înșelăciune în dauna avutului obțeles, care au produs un prejudiciu mai mare de 10.000 lei, incendii intenționali, dare și luare de mită, contrabandă calificată, speculă și denunțare calomnioasă, precum și participanții sub orice formă la toate aceste infracțiuni. De asemenea nu beneficiază de dispozițiile decretului cei care pînă la data prezentului decret n-au început executarea pedepselor, deoarece s-au susținas de la aceasta.

Ministerul Afacerilor Interne a fost însărcinat să facă propuneri nominale și pentru aplicarea prevederilor prezentului decret, dar care au avut în timpul executării pedepselor comportare bună, dovădind că s-au reducat.

SEMNIFICAȚIA CUVINTELOR „PREZENȚE ROMÎNEȘTI PESTE HOTARE”

Cînd vorbesc despre prezențe romînești peste hotare, îmi vin în minte cîteva momente care au o valoare de adevărat simbol, pentru a ilustra marile biruințe reputele de solii artelor noastre în străinătate, în anii Romîniei democrat-populare.

Întă unul din aceste momente. La Londra, în imediata apropiere a binecunoscutului Hyde Park, se găsește una din cele mai mari săli de concerte din lume — Albert Hall. Capacitatea sa este de 6.000 de locuri. În dreptul intrării din strada Kensington se înalță un imens pînion, acoperit de albe care anunță londonezilor viitoarelor manifestări artistice din orașul lor.

Într-o seară unedă și cețoasă din luna iunie anul trecut, mă aflam în dreptul acestui panou și cercetam cu privire aleșele. Deodată, cu bucuria pe care o cunoaște numai cel aliat pe meștegurii straine cînd se înfăptuiesc cu compatrioții, am văzut nu mai puțin de patru albe, semnificative prezențe artistice romînești în capitala Marii Britanii. Era vorba de concertele lui London Philharmonic Orchestra, sub conducerea lui Constantin Silvestri, de recitalurile de la Wigmore

Hall ale lui Valentin Gheorghiu și Ion Voicu, în sfîrșit de spectacolele de la Prince's Theatre ale Ansamblului de cîntece și dansuri populare C.F.R. „Giulești”.

Un dirijor, un pianist, un violonist și un grup folcloric — iată reprezentanții artistici ai Republicii Populare Romîne pe care aveau să-i primească Londra într-un foarte scurt interval de timp. Și, după cum se știe, aveau să-i primească în mod triumfal. Un alt asemenea moment — simbol, îl constituie concertul dat la Moscova de Orchestra Filarmonică de Stat „George Enescu” din București, cu ocazia marelui turnee întreprins în 1958 în Uniunea Sovietică. La sfîrșitul concertului, dirijat de artistul nostru George Gheorghiu, publicul a aplaudat orchestra și pe școlii ei cu o vigoare neobișnuită timp de aproape jumătate de oră. Maestrul Gheorghiu a dat atunci ca bis poezii simfonice „Til Eulenspiegel” de Richard Strauss. La terminarea lui, publicul a izbucnit pur și simplu în ovacii, care nu se mai sfîrșeau.

Dar manifestarea de simpatie cea mai emoționantă îi aștepta pe artiștii romîni în cabine: acolo i-au întâmpinat membrii Orchestrei simfonice din Moscova în frunte cu un vechi prieten al Romîniei — dirijorul Onesev.

Acesta s-a dus la maestrul George Gheorghiu, l-a îmbrățișat cu căldură și i-a spus: — Vă mulțumesc din adîncul sufletului pentru minunata seară pe care ne-ați oferit-o.

Urmînd exemplul dirijorului lor, fiecare dintre membrii orchestrei moscovite s-a dus la colegul său de partid din orchestra bucureșteană, oferindu-i flori și felicitîndu-l cu căldură pentru succesul obținut.

Iată și un alt treilea moment care îmi vine în minte. Locul acțiunii este de data aceasta pînionul oraș Qminger din Bretonia, Ansamblul de cîntece și dansuri populare al Statului Popular al Capitalei participă la un festival folcloric, alături de încă vreo cincisprezece echipe reprezentative ale altor țări europene. Fiecare grup avea dreptul să participe la programe cu maximum zece minute de cîntece și dans. Organizatorii ne amintea mereu: — Vă rugăm, nu uitați! Zece minute! Nici un minut mai mult!

A venit rîndul și alor noștri. Ei au început un sprintar dans moldovenesc, făcînd să duăduie scena care deprinsă cu molco-

Sesiuni științifice cu prilejul zilei de 23 August

La Consiliul Central A.S.I.T. a avut loc joi după-amiază o sesiune festivă de referate, consacrată celei de-a XV-a aniversări a eliberării patriei de sub jugul fascist. Au participat membri ai biroului Consiliului Central A.S.I.T., președinți și membri ai secțiilor de specialitate, colaboratori ai publicațiilor tehnice, ingineri și tehnicieni.

Cuvîntul de deschidere a fost rostit de ing. Olevia Russu, prim-secretar al Consiliului Central A.S.I.T., care a prezentat referatul „Dezvoltarea progresului tehnologic în R.P. Romîna în cei 15 ani de la eliberare și contribuția adusă de A.S.I.T.”.

Joi s-au desfășurat lucrările sesiunii științifice festive organizate de julaia din Cluj la Academia R.P. Romîne împreună cu Uni-

versitatea „Babeș-Bolyai” și Institutul de Istorie a Partidului, sectorul Cluj. Au participat academicieni, membri corespondenți ai Academiei R. P. Romîne, activiști de partid, cadre didactice de la institutule de învățămînt superior din centrul universitar Cluj, cercetători științifici, oameni de cultură și artiști romîni și maghiari. Au fost prezentate comunicări despre însemnătatea zilei de 23 August, 15 ani de realizări în opera de construire a socialismului în țara noastră, insurrecția armată de la 23 August 1944, lupta marelui popor pentru eliberarea țării de sub jugul fascist și despre realizările învingătoare și științifice în anii regimului dămo-crat-popular.

Decada Culturii din R. P. Romîna

În această zi ale Decadelor culturale, Bucureștiul trăiește a intensă și bogată viață cultural-artistică. În cinstea celei de-a XV-a aniversări a eliberării patriei în sălile de teatru și de concert se prezintă spectacole, la cluburi, case de cultură și cămine culturale se țin conferințe și seri literare, în întreprinderi și instituții se deschid expoziții și bazare ale cărți etc.

Joi seara, în marea sală a Ateneului R. P. Romîne a avut loc concertul corului și orchestrei Filarmonice de Stat „George Enescu”, cu care prilej a fost interpretată în primă audiere lucrări scrise de compozitorii noștri cu prilejul marii sărbători a eliberării patriei. Sub conducerea dirijorilor George Gheorghiu, artist al poporului, și Mircea Basarab au fost interpretate „Mărire fie, patria mea” de Mihail Jora, rapso-

dia coregrafică „Infrățire” de Paul Constantin Gheorghiu, „Cantața patriei” de Laurențiu Profeta, suita simfonică „Pe drumurile României” de Anadol Vieru, final din „Oratoriul eliberării” de Radu Paladi.

La Teatrul G.G.S., joi seara a luat sfîrșit faza finală a celui de-al V-lea concurs al formațiilor artistice de amatori — minunată sărbătoare a portului, cîntecului și dansului popular romînesc. În ultima zi de concurs au prezentat spectacole formațiile artistice de amatori din regiunile Iași, Hunedoara, Pitești și Slatina.

Pe estradele special amenajate din Capitală au avut loc serbări populare la care și-au dat concursul formații artistice de amatori participante la faza finală a celui de-al V-lea concurs.

(Agerpres)

Tinerete fără bătrînețe

(Urmare din pag. 1-a)

Ea nu avea drept la zîmbet, n-avea drept la vise, n-avea drept la viață. Și dacă din mișcolurile ei se ridică, prin strădanii suptomenești și printr-o muncă istovitoare un om ce pretindea dreptul la muncă, aspirînd la un post de învățător, de profesor, de medic, — atunci era scoasă din școlare expresia consacrată, de atîtea ori auzită, de atîtea ori repetată:

— Să aștepte. De aceea e sî-nor, ea s-a așteptat.

Lar după aceea se și teoretiza, bine înțeles de către cei căpătîi, de către cei ajunși, de către cei bine înfipși în bugetul Statului și în posturi plătite, cu privire la problema luptei dintre generații.

— Tinerii! Tinerii n-au răb-

dare! Tinerii sî mai aștepte. O să le vină și lor rîndul...

Pînă acum cincisprezece ani tineretea acestei țări a tot așteptat, și pe temelii acestei mincinoase legi a luptei dintre generații, a tot răbdat de foamce.

Într-o țară în care fîul Brăilăului a devenit la treizeci de ani o mare personalitate politică, tinărul Eminescu a trebuit să aștepte ani și ani de zile pînă să fie numit, de milă, într-un post de revizor școlar. „Tinărul Caragiale” și-a irasit tineretea cu suferință și copiat de roluri, pînă după treizeci de ani, cînd i s-a reprezentat, în sfîrșit, iniția piesă de teatru. Cu „tinărul” Babeș a reșuzat să stea de vorbă un ministru, fiindcă marele savant mai putea „să aștepte”. „Excelența sa” era cu numai cîteva ani mai în vîrstă, își permisese să nu-l primească în audiență pe Babeș pentru că era nu numai „excelență”, ci și posesorul cîtorva mii de hectare. Luchian a putut să aștepte ani îndelungași pe un pat de suferință lipsit de medicamente, pentru că era „tinăr”, „mai avea timp să aștepte”, iar lui Alexandru Sahia i s-a îngăduit să moară la Colentina, la treizeci și ceva de ani. Sahia a fost și el, probabil, socotit insuficient de tinăr, ca să nu mai aibă dreptul la viață. Tineretea acestei țări avea, pînă acum cincisprezece ani, doar dreptul la desnădejde, la foamce și, eventual, avea și dreptul la moarte.

Dar unde era tineretea și unde era bătrînețea acestei lumi ne-a arătat cu claritate Istoria. Din mijlocul adevăratei tinereti a țării noastre, a acelei tinereti îndrăznețe, curate, creatoare, iubitoare de popor și de progres, s-au ridicat de-a lungul vremii, lupînd pentru viață și pentru tinerete, Filimon Sirbu, Donca Simo, Pavel Teacenco, Petre Gheorghie și atîția alți tineri, crescuți și oțeliți de Partid.

La 23 August 1944 viața a biruit împotriva unei bătrîneți ce și trăise traful.

A întinerit de atunci totul în jurul nostru.

A dispărut fătămîntul „să aștepte” și cinica formulă a „luptei între generații”.

Într-o țară în care totul e nou, proaspăt și cutezător, tineretea și-a cucerit dreptul la afirmare.

Acesta e rodul regimului democratic-popular, rodul politicii înțelepte și ferme a Partidului Muncitoresc Romîn.

Am fost cu tineretul nostru, nu de mult, la Viena și i-am văzut de aproape pe dansatorii, pe muzicanții, pe cîntăreții noștri, tineri nu în raport cu actul de naștere, ci în raport cu elanul lor creator, izvorit dintr-o puternică încredere în viață și în viitorul lor.

Nu știu dacă Ștefan Riha are treizeci de ani, dar i se spune de către confrății lui mai tineri, și pe drept cuvînt, „măestrul”. Dan Dănilă nu împlinise dinăzică și cinci de ani cînd a luat Premiul de Stat pentru poezie, iar Perahim, cunoscut de multă vreme în țară și peste hotare ca un mare artist, are cu puțin peste patruzeci. În biroul Uniunii Scriitorilor se află tineri ca Petru Dumitriu, Marin Preda, Titus Popovici, Nicolae Vasu, după ce a devenit Erou al Muncii Socialiste, a intrat în școală să învețe ingineria.

Tineretea noastră, harnică și talentată, biruie în toate domeniile la vîrstă cînd odinioară noi, cei ce trăim de mai multă vreme, nu începusem încă a spera.

Alături de acești tineri muncesc cei pe care nu îndrăznesc să-i numesc bătrîni, fiindcă lumina acestor cincisprezece ani pe care i-au trăit în muncă și victorii, a șters culele de pe frunțile lor.

Acum treizeci de ani Maria Giurgea, o mare actriță a Teatrului Național, a fost pensionată înainte de a împlini cincizeci de ani, pentru bătrînețe, Lucie Sturza Bulandra, respectata și iubita noastră, Lucia Sturza Bulandra, conduse ea o mină sigură Teatrul Municipal.

Pe șantiere, în laboratoare, în uzine ca și pe întînsele și pline de rod cîmpuri ale patriei noastre, căsutele și din mină, unite în același elan, sudate în focul acelorși bătații și victorii.

Acest miracol al întineririi noastre unanime l-a realizat slăvia și, pe care niciodată n-o vom putea lăuda îndoașuna, — 23 August 1944.

Aspect de pe șantierul Combinatului de Industrializare complexă a statului de la Chiscard.

